

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

26.09.2024 nr. 04/2-8590

La nr. 13/1-2835 din 11.09.2024

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Cancelaria de Stat

Urmare examinării *proiectului de lege privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online (număr unic 666/MDED/2024)*, relevăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul legii are ca scop transpunerea la nivel național a *Regulamentului (UE) 2019/1150 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind promovarea echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online (în continuare - Regulamentul P2B)*, în vederea promovării echității și a transparenței pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, precum și creării unei piețe corecte și legitime din perspectiva practicilor comerciale acceptate în desfășurarea activității economice în domeniul reglementat de *Regulamentul P2B*. În acest scop, proiectul reglementează motivele ce stau la baza deciziilor de a suspenda, de a sista sau de a impune orice alt fel de restricție, în totalitate sau în parte, privind furnizarea serviciilor de intermediere online către întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, stabilește termenii și condițiile lor, principalii parametri pe baza cărora se stabilește ierarhia și argumentele în favoarea importanței relative a respectivilor parametri principali în raport cu alți parametri, instituie termenii și condițiile privind accesul tehnic și contractual al întreprinderii utilizatoare de servicii de intermediere online la datele cu caracter personal sau la datele de alt tip ori la ambele categorii de date pe care întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online sau consumatorii le furnizează în vederea utilizării serviciilor de intermediere online în cauză sau care sunt generate prin furnizarea serviciilor respective, stabilește sistemul intern de soluționare a reclamațiilor pentru furnizorii de servicii de intermediere online.

În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul elaborării actului normativ.

Totodată, aferent rigorilor de tehnică legislativă, menționăm următoarele.

La **art. 1 alin. (4)**, pornind de la prevederile art. 1 din *Regulamentul P2B*, se propune substituirea cuvintelor „în speță” cu cuvintele „spre exemplu”, iar cuvintele „cu condiția ca aspectele relevante de drept civil” de substituit cu cuvintele „în măsura în care aspectele relevante”, în scopul transunerii exacte a normelor actului european.

În același scop, la **art. 1 alin. (5)** cuvântul „internaționale” se va exclude.

La **art. 2 „Definiții”**:

În vederea ajustării la terminologia utilizată în legislația națională, se recomandă:

1) modificarea denumirii articolului prin substituirea cuvântului „Definiții” cu cuvintele „Noțiuni principale”;

2) expunerea alineatului unu felul următor: „În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:”, din care motiv definirea noțiunilor se va reda fără cuvântul „înseamnă”.

La pct. 4), ce se referă la noțiunea de „consumator”, se va exclude textul „republicată, cu modificările și completările ulterioare”, ca fiind excedent. Or, potrivit art. 64 alin. (1) al *Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta;

La pct. 12), prin care este definită noțiunea de „mediere”, se va exclude textul „sau alte forme de soluționare alternativă a litigiilor prevăzute de legislație”, fiindcă este în neconcordanță atât cu prevederile art. 2 din *Regulamentul P2B*, cât și cu definirea noțiunii de „mediere” de la art. 2 din *Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere*.

La pct. 14) menționăm că semnificația dată termenului „întreprindere mică” nu corespunde cu dispozițiile art. 5 alin. (1) lit. b) al *Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*. Potrivit acestora, întreprinderile mici sunt întreprinderile care au cel mult 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau dețin active totale de până la 50 de milioane de lei;

Adițional, termenii definiți recomandăm a fi expuși în ordine alfabetică.

La **art. 3 „Termeni și condiții”**, în alin. (2):

în alineatul introductiv cuvântul „condiții” sugerăm a fi substituit cu cuvântul „cerințe”;

la lit. a) cuvântul „aduse” se va substitui cu cuvântul „propușe”, în vederea conformării cu prevederile art. 2 alin. (2) din *Regulamentul P2B*;

la lit. b), cuvântul „rezilia” se va substitui cu cuvântul „rezolvi”, iar cuvântul „reziliere” se va substitui cu cuvântul „rezoluțiune”, în vederea conformării cu terminologia utilizată în legislația civilă națională (a se vedea, în special, art. 915 din *Codul civil*);

la lit. c) cuvintele „exprimată pe un suport durabil” se vor exclude, fiind neconforme prevederilor art. 2 alin. (2) din *Regulamentul P2B*, precum și în raport cu expresia „fie printr-o acțiune fără echivoc”.

La **art. 4 „Restricționarea, suspendarea și sistarea”**, în alin. (2) textul „, cu excepțiile prevăzute în aliniatul (4),” se va substitui cu textul „, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (4).”, care se va plasa în finalul alineatului, în vederea redării sensului exact al prevederilor art. 4 din *Regulamentul P2B*.

La **art. 5 „Ierarhia”**:

în alin. (3) cuvântul „prezentă” se va substitui cu cuvântul „prezintă”, în scopul redactării normei;

la alin. (4) se va explica de către autor motivul includerii textului „cu excepția situației când este interzis prin legislație de a divulga datele din notificare, fiind obligatoriu sesizată partea care a transmis-o”, care nu se regăsește la art. 5 alin. (4) din *Regulamentul P2B*;

la alin. (5), prin textul „ține seama, și în ce mod și măsură, de considerațiile enumerate în continuare” se transpun inadecvat prevederile art. 5 alin. (5) din *Regulamentul P2B*, potrivit cărora „Descrierile menționate la alineatele (1), (2) și (3) trebuie să fie suficiente pentru a permite întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online sau utilizatorilor profesionali de site-uri să înțeleagă în mod adecvat dacă mecanismul de ierarhizare *ține seama de considerațiile enumerate în continuare și, în caz afirmativ, în ce mod și în ce măsură face acest lucru*”. Prin urmare, textul vizat se va aduce în conformitate cu prevederile actului european;

în același scop, la alin. (6) cuvintele „normelor juridice din” se vor substitui cu cuvintele „cerințelor prevăzute de”, iar după cuvântul „atingere” din ultimul enunț se propune de completat cu cuvântul „prevederilor”.

La art. 8 „Relații contractuale specifice”, la lit. b) cuvintele „pune capăt” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „înceta”, în scopul redactării și ajustării la terminologia utilizată în legislația civilă națională, în pofida redacției traduse în limba română a textului art. 8 din *Regulamentul P2B*.

La art. 9 „Accesul la date”, în alin. (2) lit. c) textul „(b)” se va substitui cu textul „b)”, ținând cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, potrivit cărora alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (observația valabilă și în cazul lit. d) pentru textul „(a)”, care urmează a fi substituit cu textul „a)”, precum și pentru restul cazurilor similare din proiect).

La art. 10 „Restricțiile cu privire la oferirea de condiții diferite prin alte mijloace”, în alin. (2) cuvintele „Restrângerile menționate” se recomandă de substituit cu cuvintele „Obligația prevăzută”, așa cum este stabilit la art. 10 alin. (2) din *Regulamentul P2B*.

Pe lângă cele propuse mai sus, la art. 11 „Sistemul intern de soluționare a reclamațiilor” se recomandă enunțurile doi, trei și patru de la alin. (1) să fie divizate corespunzător, în vederea clarității și comodității aplicării normei privind condițiile referitoare la sistemul intern de soluționare a reclamațiilor.

La art. 12 „Medierea”, deși transpune parțial prevederile art. 12 din *Regulamentul P2B*, semnalăm asupra următoarelor aspecte:

Referitor la alin. (1), furnizorii de servicii de intermediere online nu pot identifica și încheia acorduri de colaborare cu doi mediatori, deoarece părțile într-un litigiu/conflict de sine stătător și fără a fi obligați pot apela la un mediator în cazul în care consideră oportun de a apela la serviciile lui. *Legea nr. 137/2015 cu privire la*

mediere, la art. 4 prevede ca principiile de bază ale medierii *participarea benevolă la mediere și libera alegere a mediatorului*. Totodată, la art. 21 din legea enunțată se stabilește expres că medierea poate fi inițiată de către oricare dintre părți, din proprie inițiativă, precum și la recomandarea autorităților publice, instanțelor judecătorești sau organului de urmărire penală.

Mai mult, prevederile alin. (3) lit. b), potrivit cărora „serviciile lor de mediere sunt abordabile ca preț pentru întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online în cauză”, sunt în dezacord cu prevederile art. 18 alin. (1) din *Legea nr. 137/2015*, care stabilesc că „Mediatorul are dreptul la onorariu, precum și la compensarea cheltuielilor ocazionate de mediere, în mărimea stabilită *prin acord cu părțile*. Mediatorul poate negocia cu partea care l-a contactat avansarea cheltuielilor legate de căutarea și contactarea celeilalte părți.”

În același timp, *Regulamentul P2B*, la alin. (40) al părții introductive stabilește că „(...) Cu toate acestea, în cazul în care survine un litigiu între aceștia, furnizorii de servicii de intermediere online și întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online ale acestora **ar trebui să aibă totuși libertatea de a identifica împreună mediatorul dorit**. În conformitate cu Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului (10), **medierea prevăzută în prezentul regulament ar trebui să fie un proces voluntar, în sensul că părțile dețin controlul acestui proces și tot ele îl pot începe și termina în orice moment**.”

Nici art. 12 alin. (4) din *Regulamentul P2B* nu stabilește un anumit plafon în privința suportării cheltuielilor ce vizează serviciile de mediere de către furnizorii de servicii de intermediere online. Potrivit articolului citat din actul UE, furnizorii de servicii de intermediere online suportă un procentaj rezonabil din costurile totale ale medierii în fiecare caz în parte. Procentajul rezonabil din costurile totale se determină pe baza unei sugestii din partea mediatorului, ținând seama de toate elementele relevante ale cazului în discuție, în special de meritele relative ale pretențiilor părților aflate în litigiu, de comportamentul părților, precum și de dimensiunea și puterea financiară a părților una în raport cu cealaltă;

În acest context, se va revizui și alin. (5) din același articol. Adicional, la alin. (5) cuvintele „și starea de sănătate a persoanei fizice întreprinzător” se vor revedea, or, nu este clar în ce măsură poate influența starea de sănătate a persoanei fizice întreprinzător procentajul stabilit pentru costurile serviciilor de mediere. Mai mult, art. 12 alin. (4) al *Regulamentului P2B* (art. 12 alin. (5) din proiect transpune art. 12 alin. (4) din actul UE citat) nu prevede o asemenea reglementare.

Sub aspect redacțional, atestăm că prevederile alin. (1) și (5) nu sunt conforme prevederilor art. 12 din *Regulamentul P2B*. În subsidiar, la alin. (2) în locul sintagmei „dreptul intern” urma să fie utilizată sintagma „legislația Republicii Moldova”, iar la alin. (3) și (9) după textul „(1)” urma să fie completat cu textul „și (2)”, ținând cont de prevederile art. 12 din *Regulamentul P2B*.

În aceeași ordine de idei, se consideră injustă includerea art. 13 privind „Mediatorii specializați”, ținând cont de prevederile *Legii nr. 137/2015 cu privire la mediere* referitoare la particularitățile medierii în domenii specifice, precum și cele ale art. 13 din *Regulamentul P2B*, potrivit cărora „Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre, **încurajează** furnizorii de servicii de intermediere online, precum și organizațiile și asociațiile care îi reprezintă, să înființeze, separat sau în comun, una sau mai multe organizații care oferă servicii de mediere ce îndeplinesc cerințele prevăzute la articolul 12 alineatul (2), cu scopul specific de a facilita soluționarea extrajudiciară a litigiilor cu întreprinderile utilizatoare de servicii de intermediere online, litigii care apar în legătură cu furnizarea acestor servicii, ținând seama în special de caracterul transfrontalier al serviciilor de intermediere online.”.

La **art. 14** „Acțiunile în justiție introduse de organizații sau asociații reprezentative și de organisme publice”:

În temeiul art. 20 din *Constituție*, „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngradi accesul la justiție.”.

În practica jurisdicției Curții Constituționale, s-a menționat că principiul accesului liber la justiție urmează a fi privit nu doar ca o garanție fundamentală pentru exercitarea efectivă a drepturilor și libertăților persoanei, ci și ca o normă imperativă chemată să dea sens noțiunii de „stat de drept”. Dreptul persoanei de a se adresa justiției este, prin urmare, o condiție *sine qua non* a efectivității drepturilor și libertăților sale. Acesta este un motiv pentru care *Constituția*, proclamând accesul liber la justiție, nu numai că l-a calificat ca fundamental, ci și ca un principiu care guvernează materia drepturilor și libertăților fundamentale (a se vedea *Hotărârea Curții Constituționale nr. 16/1998, § 2*).

În această ordine de idei, se va revizui oportunitatea transpunerii art. 14 din *Regulamentul P2B*, potrivit cărora entitățile menționate au dreptul de a introduce acțiuni în fața instanțelor judecătorești, în vederea opririi sau interzicerii oricărei nerespectări a cerințelor stabilite în legea propusă. În plus, articolul enunțat din *Regulamentul P2B* se transpune parțial prin art. 14 din proiect, fiind omise alineatele (2), (5)-(8).

Din punct de vedere redacțional, la art. 14 expunem următoarele carențe:

- din denumirea art. 14, cuvintele „organisme publice” se vor substitui cu cuvintele „autorități publice”

- alin. (1), textul „organizațiile necomerciale, asociațiile” se va substitui cu cuvintele „organizațiile necomerciale”. Menționăm că potrivit art. 1 alin. (3) *al Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale*, asociația este o formă a organizației necomerciale. În acest sens, se va revizui și denumirea art. 14;

- în alin. (2), după cuvintele „organizațiile necomerciale” considerăm necesar a fi incluse cuvintele „sau alte entități reprezentative care au un interes legitim în ceea ce privește reprezentarea întreprinderilor utilizatoare de servicii de intermediere online sau a utilizatorilor profesionali de site-uri”, în corelare cu dispozițiile alin. (1). Concomitent,

din ultimul alineat, cuvintele „organizațiile sau asociațiile” de asemenea, se vor corela cu terminologia utilizată în alin. (1) (observații similare și pentru alin. (4) în partea ce vizează referința la organizațiile necomerciale, precum și pentru art. 15);

- în alin. (3), cuvintele „dispun de atribuții” recomandăm a fi substituite cu cuvintele „sunt împuternicite cu dreptul”;

- în alin. (5), textul „precum și organizațiilor necomerciale menționate la alin. (1)” se propune a fi exclus, ca fiind excedent.

La art. 15 „Codurile de conduită”, mențiunea la alin. (1) privind întreprinderile mici nu corespunde întocmai prevederilor art. 17 din *Regulamentul P2B*, potrivit căruia sunt vizate IMM-urile, ce înseamnă, în sensul acestui Regulament, întreprinderi mici și mijlocii (a se vedea alin. (2) din partea introductivă). Prin urmare, alin. (1) se va reformula corespunzător.

La art. 16:

- alin. (1) se va reformula, deoarece în varianta propusă se înțelege că dispozițiile alin. (2) vor rămâne în vigoare și după intrarea în vigoare a tratatului de aderare la Uniunea Europeană. Or, în situația descrisă, după încetarea acțiunii legii respective, dispoziția de la alin. (2) se consideră a fi irelevantă, ținând cont că Consiliul Concurenței se desemnează în calitate de autoritate competentă pentru asigurarea și respectarea prezentei legi, adică atâta timp cât este în vigoare, iar în partea ce ține de termenul de ajustare a cadrului normativ în conformitate cu prezenta lege (6 luni de la data publicării), menționăm că acest termen va fi depășit, respectiv dispozițiile alin. (2) nu pot fi menținute și după intrarea în vigoare a tratatului de aderare la Uniunea Europeană;

- cuvintele „tratatului de aderare” din alin. (1) se vor completa cu cuvintele „a Republicii Moldova”;

- alin. (2) se va completa cu cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.09.26 14:30:53 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

